

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. III. An Incestus sit mixti fori?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

quod inest: idque voluntate quadam derogandi hac ratione Divina bonitati, vel Majestati.

410. Observandum autem ad hanc voluntatem non requiri omninò intentionem directam derogandi, qualem habent damnati, sed sufficere indirectam, quando scilicet ex circumstantijs, & modo prudenter judicatur, locutionem habere Divinæ gloriæ contemptum, & diminutionem. *Blasphemia* latius patet peccata contra fidèi confessionem, & distinguitur ab infidelitate: hæc enim in mente refidet, & est falsus mentis contra fidem assensus: illa consistit in verbo contra Deum, & potest stare cum vero assensu.

411. Observandum. 2. quasdam *Blasphemias*, juxta Sanchez *cit. n. 36.* esse *hæreticales*, nempe quæ continent errorem contra fidem, explicatæ per verbum indicativi: v. g. hæc: *Deus est injustus*; quasdam non ita; quales v. g. Dei maledictiones: essent tamen hæreticales, si Blasphemans assereret, *Deum esse illarum capacem*. Observandum. 3. *Blasphemiam* in sua pura ratione tripliciter dividi juxta Lessium *l. 2. c. 45. n. 27.* Primò enim dividitur ex parte actus in *interiorem*, & *exteriolem*: interior est *Blasphemia Cordis*: exterior est *Blasphemia oris*: addunt aliqui *Blasphemiam operis*, quando scilicet per aliquod opus v. g. *Idololatriam*, falsum de Deo significatur. 2. ex parte modi, in *enuntiativam*, *imprecativam*, & *dehonestativam*. *Enuntiativa* fit affirmando, vel negando: ut si tribuatur divinæ excellentiæ, quod ei non competit; vel, si negetur, quod competit, aut hoc tribuatur Creaturæ. *Imprecativa* est, cum quis imprecatur Deo malum; & est propria damnatorum, & hominum pessimorum. *Dehonestativa* est, cum quis membra Christi, vel Sanctorum indecore, & inhonestè nuncupat; 3. ex parte termini in *immediatam*, & *mediatam*: *immediata* est, quæ fertur immediatè in Deum, & est proximè contra virtutem religionis: *mediata* est immediatè contra Sanctos, violatòque proximè virtutem observantiæ: *mediatè* est contra Deum, & remotè lædit virtutem religionis; quibus positis:

412. Resp. *Blasphemiam hæreticalem* (quando scilicet verba *Blasphemix* continent a-

perè hæresim) unice spectare ad Judicem Ecclesiasticum; nam judicium de actione continente veram hæresim, cum præsumatur animo hæretico proferri) nisi excuset vehemens iræ motus, quo judicium rationis vehementer perturbatur) unice spectat ad Judicem Ecclesiasticum, cum tangatur materia fidei; & ideò talis *Blasphemia* non est mixti fori quoad quæstionem, *an ejusmodi Blasphemia sit hæreticalis?* secus est de *Blasphemia* non hæreticali; nam hæc utroquè foro prohibita est; Ecclesiastico quidem, *l. 5. tit. 26.* civili autem, *Novellâ. 77.* ut non luxurentur homines contra naturam, nec jurent per capillos Dei, &c.

Si quæras, an *Blasphemia* commissa à non Christiano, sit delictum fori mixti? Resp. per se loquendo, non esse; quia, cum non Christiani sint extra Ecclesiam, nec subdantur ejus legibus, ut diximus *l. 1. tit. 2.* non possunt per se loquendo reduci ad forum Ecclesiasticum; sed tantum ad forumulare, cujus temporali jurisdictioni subsumunt; dixi: *per se loquendo*; nam, si Princeps, vel Prælati Ecclesiastici ibi habebat dominium, ut Dominus terrestris, eique tales non Christiani subsumunt, idem poterit, quod alius secularis, vel per se, vel Delegatum; 2. si Domini seculares forent negligentes in puniendis ejusmodi delictis; sic enim per accidens, Judex Ecclesiasticus, etiam quæ talis, posset de tali *Blasphemia* cognoscere, ac illam punire; cum tali casu veretur periculum animæ, tum in Principe negligente; tum in Christianis, qui exinde graviter scandalizentur.

§. III.

An Incestus sit mixti fori?

DE Incestu ex professo agimus *l. 4. tit. 13. à num. 1137.* præsertim quoad quæstionem, an, & qualiter incestuosus præstet impedimentum matrimonij contrahendi; aut, eo stante, contracti; ex hoc autem deducitur, hoc crimen esse fori Ecclesiastici; quamvis etiam puniatur jure civili (ex quo tandem fit, esse mixti fori) ut constat ex Authent. *Incestus*, de de incestis nuptijs, ibi: *incestus nuptias contrahentis pæna, est confiscatio bonorum*

nam caterorum, quam dotis, &c. & L. 38. ff. ad leg. Juliam, de adulter. ibi: si Adulterium cum incestu committatur, ut puta cum privigna, nuru, noverca, mulier similiter quoque punietur: id enim remoto etiam adulterio eveniret.

415. Advertendum tamen, ex hoc, quod aliquod crimen, vel causa, sit mixti fori, non rectè deduci, quamlibet quæstionem, quæ circa tale crimen, vel causam moveri potest, esse mixti fori; ostenditur hoc ipsum in causa præsentis de incestu. Nam, si circa hoc crimen moveatur quæstio, an incestuosi validè, an licitè contraxerint, vel contrahere possint; dubitatione mota de impedimento, an incestus illis hoc, vel impediens tantum, vel etiam dirimens præstet? quæstio est fori tantum Ecclesiastici; si autem nascatur quæstio, an qui contraxerunt nuptias incestas, incurterint penas quoad jacturam rerum temporalium, v. g. bonorum confiscationem, est fori solum Laici, nisi moveatur alia quæstio (quam dicunt *incidentem*) quæ prius per Judicem alterius fori definienda sit.

§. IV.

An causæ Matrimoniales sint mixti fori?

416. SI loquamur de causis pertinentibus ad substantiam Matrimonij, non est dubium, eas pertinere ad solum forum Ecclesiasticum, per canon. 12. Concilij Trid. sess. 24. de Matrim. ibi: si quis dixerit, causas matrimoniales non spectare ad Judices Ecclesiasticos, anathema sit; de quo plura diximus l. 4. decretal. à n. 1652. & de hac quæst. etiam agitur in Trident. sess. 24. de Reform. c. 20. ibi: causæ matrimoniales, non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum judicio, sed tantum Episcopi examini, & jurisdictioni relinquatur; ex quo sequitur solum Episcopum, ejusque Vicarium Generalem, ex propria, & ordinaria jurisdictione de causis illis judicare. Ex hoc nascitur quæstio, an si alicui à Summo Pontifice delegetur cognitio causæ matrimonialis, possit eam subdelegare? Ratio negandi sumitur ex c. si pro debilitate, 3. de offic. Jud. deleg. ibi: si pro debilitate, vel pro

qualibet alia gravi causa, vel necessitate tractandis causis, quæ tibi à Sede Apostolica committuntur, interesse non poteris: liberum tibi sit personis discretis, & idoneis vices tuas committere, ita tamen, quod, si res tanti est, consulere te debeant; nisi forte causæ ita graves sent, quod sine præsentia tua non possent commodè terminari, in quem textum glossa ibidem ait: gravia negotia debet quis per se tractare, & non per Procuratorem; sed cognitio causarum Matrimonialium est grave negotium, saltem in multis quæstionibus; at hoc explicari potest, ut procedat in casu, quo sine personali præsentia Ordinarij, non tam commodè negotium tale posset expediri, ut notatur in-textu; hodie autem, post tam multos doctissimorum Jurisperitorum Commentarios in eam quoque materiam, plerumque sine Ordinariorum præsentia, expediuntur ejusmodi causæ; præsertim, si ante sententiam, eorum judicium ad Ordinarium referendum sit.

Quoniam autem frequenter contingit, quod pendente lite (v. g. petita hæreditatis) coram Judice seculari, quæstio incidat circa Matrimonium, sine qua prius definita Judex secularis causam principalem definire non potest; dubitari potest, an ejusmodi causa cognosci possit à Judice Laico? & consequenter causæ Matrimoniales, saltem in quæstione incidenti, sint mixti fori? Ante resolut. not. si contingat casus, quod Titius coram seculari Judice petat sibi hæreditatem (v. g. Caij, vel Bertæ) dicens se utriusque filium; illi autem opponatur, quod non sit legitimus, vel non sit filius, seu ex illis natus, aut aliud quid simile; posse dubitari, an in dato casu, ut Judex Titio concedat, vel neget hæreditatem, necessariò prius terminanda, sit quæstio illa incidens, an sit eorum filius? an; si verè sit, sit legitimus?

Not. 2. Quæstionem, quæ incidit, dum coram Judice tractatur negotium principale, posse versari, vel circa jus, vel circa factum. Nam, si pars excipiens, vel opponens solum illegitimitatem, se fundaret in eo, quod quidem natus sit ex Conjugio inter Caium, & Bertam, sed irritò, & nullo, quæstio esset juris, an eorum Matrimonium fuerit validum, nec